

NIEUWE WERKWIJZE VOOR AFVAL VAN CORONA PATIËNTEN - VLAANDEREN

Inleiding

Door de corona crisis kampt de medische sector met een aantal problemen in het beheer van hun (medische) afvalstoffen. De OVAM is hierover in overleg gegaan met de verschillende betrokken partijen (Go4circle, Indaver, ziekenhuissector, Interafval) om tot een gedragen voorstel te komen om de huidige problematische toestand rond medisch afval te verlichten.

Er dreigt een tekort aan medische vaten en dozen die gebruikt worden voor de opslag van risicohoudend medisch afval (RMA). De eigenschappen van deze verpakkingen zijn opgenomen in Vlarema art 5.2.3.3. Art 5.2.3.9 beschrijft daarnaast dat deze vaten nadat deze volledig gevuld zijn, definitief worden gesloten.

Nieuwe sorteerinstructies

Gelet op het probleem van het tekort aan RMA-verpakkingen, heeft de ziekenhuissector de OVAM gevraagd om soepeler om te gaan met de indeling in RMA en NRMA van de afvalstoffen die ontstaan bij de corona-behandeling. Momenteel wordt, conform de bepalingen in het Vlarema en op basis van het voorzorgbeginsel, een zeer groot deel het afval afkomstig uit de ziekenhuiskamer van een COVID19-patiënt beschouwd als risico houdend (RMA). Het artikel 5.2.3.1 §1 stelt dat wanneer er onzekerheid bestaat over het risico op transmissie door afvalstoffen deze als RMA worden beschouwd. Enkel indien zekerheid bestaat over de afwezigheid van dit risico kunnen de geneeskundige instellingen die opslaan, laten afvoeren en verwerken als NRMA. Voor COVID19 was er in de aanvangsfase van de pandemie onzekerheid, ook over dit aspect.

Door de verwachte toevloed aan patiënten die in de ziekenhuizen een behandeling voor COVID19 zullen nodig hebben, zal het aanbod aan RMA hoogstwaarschijnlijk uitzonderlijk groot worden. Bij de medische professionelen ontstond de vraag of al dit afval wel effectief grote risico's inhoudt op besmetting van medewerkers in de ziekenhuizen, de vervoerders en het personeel in de verwerkingsinstallaties. Het inzicht rijpte dat door bepaalde voorzorgen te nemen en door voorzichtige praktijk het risico quasi geheel kon worden verminderd. Kortom, op basis van een risico-analyse benadering zouden de huidige praktijken, gebaseerd op het voorzorgbeginsel kunnen herzien worden.

Daarom heeft de ziekenhuissector de vraag aan de OVAM gericht of er nieuwe richtlijnen konden worden uitgevaardigd over de verdeling RMA/NRMA van het 'corona-afval'. Dit voorstel is overlegd met verschillende betrokkenen: de afvalinzamelaars en –verwerkers (Go4circle) en de uitbaters van intercommunale verbrandingsovens (Interafval). Deze betrokken partijen gingen akkoord met gewijzigde richtlijnen voor RMA en NRMA, op voorwaarde dat dit onderbouwd zou worden door de visie van virologen.

NIEUWE WERKWIJZE VOOR AFVAL VAN CORONA PATIËNTEN - VLAANDEREN

De ziekenhuissector heeft hierop dr. Marc Van Ranst gecontacteerd die het volgende advies heeft gegeven:

1) Volgende afvalstoffen worden beschouwd als **NRMA**:

- Niet besmeurde PBM's zoals handschoenen, maskers, schorten, mutsen.
- Voedselresten
- Wegwerpgordijnen
- Papier en karton, incl. kranten en tijdschriften van de patiënt
- Verpakkingsmaterialen
- Incontinentiemateriaal
- Lege urinezakken, inhoud ledigen en afvoeren via de riolering

2) Volgende afvalstoffen worden beschouwd als **RMA**, **tenzij** ze 72 uren in quarantaine worden geplaatst, waardoor ze **NRMA** worden

- Verzorgingsmateriaal zoals verbanden, tissues, onderleggers, ... ook vervuild met kleine hoeveelheden geabsorbeerde lichaamsvochten, bloed of derivaten vervuild.
- Wegwerplinnen, ook vervuild met kleine hoeveelheden geabsorbeerde lichaamsvochten, bloed of derivaten

OVAM volgt het advies van de viroloog maar is **strenger** voor de eerste fractie : **alle** bovengenoemde afvalstoffen (groep 1 en 2) moeten **72 uren in quarantaine** worden geplaatst in de zorginstelling vooraleer te worden afgevoerd als NRMA.

De afvalstoffen van de verzorging van Covid-19 patiënten die niet in deze lijst zijn opgenomen, moeten blijven beheerd worden conform de vigerende wetgeving.

Wijzen van inzameling

A. Medische vaten en dozen (RMA) en zakken (NRMA)

Voor de inzameling van RMA in medische vaten en dozen en voor de inzameling van NRMA in zakken in (pers)containers, geldt de gangbare werkwijze zoals deze nu wordt toegepast.

B. Dekselvaten met spanbanden

Wegens het dreigend tekort aan medische vaten en dozen, werd de volgende afwijking opgenomen in art. 4 van het Besluit van de Vlaamse Regering bij het nooddecreet. Deze afwijking voorziet dat alternatieve vaten kunnen worden gebruikt, die dienen te voldoen aan een aantal voorwaarden.

NIEUWE WERKWIJZE VOOR AFVAL VAN CORONA PATIËNTEN - VLAANDEREN

Art. 4. *In afwijking van artikel 5.2.3.9, art 5.2.3.10 en art 5.2.3.13 worden alternatieve recipiënten voor RMA, die niet definitief kunnen worden gesloten, gedurende de duurtijd van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid, zoals vastgesteld in toepassing van artikel 4, §1, eerste lid, van het decreet van 18 maart 2020 over maatregelen in geval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid toegestaan, op voorwaarde dat deze:*

- 1° *UN gekeurd zijn volgens de ADR-richtlijnen;*
- 2° *voorzien zijn van een Y-keur voor vaste stoffen zoals voorgeschreven voor UN3291;*
- 3° *voldoen aan alle andere voorwaarden omschreven in onderafdeling 5.2.3 van Vlarema.*

De recipiënten moeten met een spanning of gelijkwaardige afsluiting worden afgesloten en maatregelen moeten worden getroffen zodat deze recipiënten niet op eenvoudige wijze kunnen worden geopend.

Vanuit de medische sector en vanuit de sector van de afvalinzamelaars- en verwerkers, krijgen we berichten dat er zelfs een tekort zou kunnen komen van deze alternatieve vaten. De grondstoffen van de producenten dreigen op te geraken. Bovendien is deze alternatieve oplossing veel zwaarder op logistiek gebied (niet stapelbare legen vaten in tegenstelling tot de klassieke UN-gekeurde huidige verpakkingen).

C. Zakken in UN rolcontainers

Wegens het dreigend tekort aan medische vaten en dozen, werd de volgende afwijking opgenomen in het Besluit van de Vlaamse Regering bij het nooddecreet. Deze afwijking voorziet dat zakken in UN containers kunnen worden gebruikt.

Deze oplossing is al van toepassing in Wallonië en in Brussel wetende dat er maar één verwerkingsinstallatie in België is om die containers te behandelen (Ipalle) Hiervoor geldt de volgende werkwijze : Het "droge" RMA wordt in het ziekenhuis ingezameld in kunststof zakken die in een UN rolcontainer worden geplaatst. Dit afval in zakken wordt als RMA afgevoerd naar een installatie die hiervoor geschikt is.

D. Zakken in containers (crisis scenario)

Indien voorgaande maatregelen niet voldoende zouden blijken te zijn om de vraag naar medische verpakkingen te verkleinen, zou een andere manier van inzamelen moeten kunnen overwogen worden, namelijk inzamelen in kunststof zakken in afzet container. Gezien de grote aanpassingen in wetgeving en werkwijze moet dit verder uitgewerkt worden.

NIEUWE WERKWIJZE VOOR AFVAL VAN CORONA PATIËNTEN - VLAANDEREN

Besluit

Om de stijging van RMA af te vlakken stelt OVAM voor dat de geneeskundige instellingen de afvalstoffen van de behandeling van COVID19 patiënten indelen volgens instructies hieronder vermeld. Hierdoor is een deel van de afvalstoffen afkomstig van Covid19 patiënten te beschouwen als niet-risicohoudende afvalstoffen mits voorafgaande **quarantaine van 72 uur ter plaatse**:

alle onderstaande afvalstromen als NRMA beschouwen mits 72 uren quarantaine in de zorginstelling:

oorspronkelijk al NRMA

- *Niet besmeurde PBM's zoals handschoenen, maskers, schorten, mutsen*
- *Voedselresten*
- *Wegwerpgordijnen*
- *papier en karton, incl. kranten en tijdschriften van de patiënt*
- *Allerlei verpakkingsmaterialen*
- *Incontinentiemateriaal*
- *Lege urinezakken, inhoud ledigen en afvoeren via de riolering*

Oorspronkelijk RMA maar wordt NRMA na 72 uur quarantaine

- *Verzorgingsmateriaal zoals verbanden, tissues, onderleggers, ...ook indien deze met kleine hoeveelheden geabsorbeerde lichaamsvochten, bloed of derivaten vervuild zouden zijn.*
- *Wegwerplinnen, ook indien deze met kleine hoeveelheden geabsorbeerde lichaamsvochten, bloed of derivaten vervuild zouden zijn.*

De afvalstoffen van de verzorging van Covid-19 patiënten die niet in deze lijst zijn opgenomen, moeten blijven beheerd worden conform de vigerende wetgeving.

Een officieel schrijven van -de Vlaamse regering wordt op vrijdag 27.03 gepubliceerd.